

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:544

av **Anders Schröder (MP)**

Hållbara banker med bättre kapitalkrav

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett bruttosoliditetskrav och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa regleringar som kräver att bankerna i sina riskanalyser tar hänsyn till miljörisker, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i lämpliga internationella förhandlingar bör driva frågan om att verka för att miljörisker inkluderas bland de internationella krav som ställs på banksektorn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Inledning

Banksektorn är viktig för ekonomier i allmänhet och Sverige i synnerhet, då Sverige har en av de största banksektorerna i Europa. Finanskrisen 2008 och dess efterverkningar visade på inbyggda svagheter i banksektorn. De amerikanska bankerna investerade i dåliga lån till hushåll som inte hade råd att betala tillbaka dem. När betalningarna från hushållen upphörde hade bankerna inte kapital nog att täcka förlusterna. Då blev staten tvungen att gå in och rädda dem eftersom storbankerna är en för central del av finanssystemet för att okontrollerat kunna gå i konkurs.

Med insikten att banker kan vara ”too big to fail” följer ett antal slutsatser. Storbanker har ett implicit löfte från oss skattebetalare att vi kommer rädda dem ifall de skulle dra på sig för stora förluster. (Detta löfte har förvisso delvis kringkurits med de nya bankkrishanteringsreglerna, men tendensen finns ändå kvar.) Därmed subventionerar vi bankernas risktagande och ger dem ett incitament att ta större risker än de annars skulle ha gjort.

Eftersom vi inte kan göra oss av med det implicita löftet på grund av de effekter det skulle få på den övriga samhällsekonomin behöver vi istället reglera bankernas risktagande för att skydda skattebetalarna från de kostnader som uppstår om en storbank

skulle gå omkull. Här finns redan en del regleringar, både inhemska som hanteras av finansinspektionen och internationell reglering i form av Baselackorden.

Bruttosoliditetskrav

De nuvarande regleringarna av bankernas kapitalkrav behöver dock stärkas. Idag behöver bankerna olika mängd eget kapital för olika typer av tillgångar. Detta kallas för kapitaltäckningskrav. Hög risk kräver att banken har en hög andel eget kapital för att täcka eventuella förluster på tillgångarna. I de nuvarande reglerna är det dock bankerna själva (förvisso i samråd med Finansinspektionen) som avgör hur stor risk bankens olika tillgångar har. Och eftersom det är dyrt för banken att ha en hög andel eget kapital så finns det incitament för bankerna att underskatta risken på olika tillgångar för att kunna ha en lägre andel eget kapital. Systemet med riskvikter bygger också på antagandet att bankerna och Finansinspektionen klarar av att avgöra riskerna i olika typer av tillgångar. Historien borde dock ha lärt oss att samhällsekonomin är allt för komplex för att bankerna i alla lägen ska klara av att göra en korrekt riskbedömning. Därför finns det anledning att införa en miniminivå på hur låg andel eget kapital bankerna får ha tillgång till, oavsett riskvikter. Ett så kallat bruttosoliditetskrav.

Miljörisker

Det nya internationella regelverket kring bankernas kapitalkrav heter Basel III. Det har förhandlats klart och ska gradvis introduceras fram till 2019. I de förhandlingarna har man försökt ta ett helhetsgrepp kring risk för olika tillgångar. En aspekt som regelverket dock har missat är den systemrisk som miljöförstöring och global uppvärmning utgör. Detta trots att till exempel global uppvärmning kommer att utgöra ett allt större globalt problem, vilket också kommer att få allt större finansiell påverkan. Genom att väva in detta i bankernas riskanalyser kan man både minska riskerna för överdrivet risktagande från banksektorn och samtidigt styra bankernas utlåning och investeringar i en mer hållbar riktning, eftersom det då blir mindre lönsamt att investera i miljödålig verksamhet. Detta är också något som regeringen bör driva i kommande internationella förhandlingar för att även påverka icke svenska banker att bli mer hållbara.

Anders Schröder (MP)